

An Roinn Oideachais
agus Óige
Department of Education
and Youth

Clár Foghlama Leibhéal 2 den tSraith Shinsearach: Drámaíocht Modúl Roghnach

Le tabhairt isteach i scoileanna ó Mheán Fómhair 2025.

Ullmhaithe ag an gComhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta (CNCM)

An Clár Ábhar

Réamhrá	2
Réasúnaíocht	2
Leanúnachas agus dul chun cinn	3
Teagasc agus foghlaim	4
Modúl: Drámaíocht	5

Réamhrá

Is éard atá i gClár Foghlama Leibhéal 2 den tSraith Shinsearach (CFL2SS) raon de réimsí curaclaim, agus gach ceann acu deartha ar bhonn modúlach. Tá ceithre réimse curaclaim ag croílár CFL2SS: Uimhearthacht; Cumarsáid agus Litearthacht; Cúram Pearsanta; agus Sruthanna Roghnacha. Modúl roghnach is ea an Drámaíocht.

Modúl amháin atá sa Drámaíocht. Ceapadh é le haghaidh 60 uair an chloig ar a laghad den am teagaisc/ranga ar feadh dhá bhliain.

Teideal modúil	Am molta in uaireanta an chloig
Drámaíocht	60

Réasúnaíocht

Cuirtear go mór le forbairt an duine iomláin nuair a fhoghlaimítear trí na healaíona. Tríd an Drámaíocht ar Leibhéal 2, cumasaítear do na scoláirí a gcuid smaointe, ábhar machnaimh, mothúchán agus eispéireas a fhiosrú agus a chur in iúl ar bhealaí briathartha agus neamhbhriathartha. Cumasaítear léi cumarsáid agus scileanna sóisialta a fhorbairt. Tríd an Drámaíocht, soláthraítear deiseanna do na scoláirí le bealaí malartacha chun cumarsáid a dhéanamh le daoine eile a fhiosrú agus a fhorbairt, agus cuidiú a thabhairt dóibh chun scileanna saoil a fhorbairt agus ciall a bhaint as an saol. Ós rud é go bhfuil drámaíocht ina disciplín ealaíon, cuirtear tuiscint agus léirthuisicint ar na healaíona agus cultúir chun cinn léi, faoi mar atá na scoláirí nochta don saol cultúrtha timpeall orthu.

Trí bhealaí neamhfhoirmiúla, praiticiúla, agus staideanna sa saol mar atá nó staideanna samhailteacha á n-úsáid, le drámaíocht tacaítear le cruthaitheacht, scileanna idirbheartaíochta, scileanna glactha sealaiochta agus inniúlacht na scoláirí chun freagairt do staideanna nua nó anaithnide agus comhbhá a fhorbairt. Cumasaítear do na scoláirí dul i ngleic lena gcuid mothúchán chomh maith lena n-intleacht, agus a gcuid ábhar machnaimh, smaointe, mothúchán agus eispéireas á gcur in iúl trí fhuaim, gothaí, dreacha agus gluaiseacht i suíomh tacaithe. Is féidir leo breathnóireacht a dhéanamh, cinntí a dhéanamh, tuar a dhéanamh agus fadhbanna a réiteach. Foghlaimíonn na scoláirí conas a dhéantar brí a mhúnlú agus a chur in iúl. Cothaíonn na scoláirí comhbhá de réir mar a dhéanann siad staidéar ar an gcarachtar agus a shainaithníonn siad bealaí ina nascann gnéithe de dhrámaíocht le smaointe chun ciall a chruthú.

Cuireann forbairt ar thuiscint na scoláirí orthu féin agus ar dhaoine eile, go háirithe a n-éirim mhothúcháinach, le forbairt príomhinniúlachtaí sa tsraith shinsearach. Nuair a tharlaíonn sin, tacaítear leis an bhfoghlaim uile trasna na sraithe sinsearaí agus déantar forbairt scileanna saoil tábhachtacha, atá bunriachtanach do neamhspleáchas na scoláirí, a chur chun cinn. Téann an méid sin chun tairbhe do na scoláirí ar chuid mhór bealaí faoi mar a dhéanann siad dul chun cinn i gconairí foghlama agus a aistríonn siad chuig an saol tar éis na scoile.

Leanúnachas agus dul chun cinn

Tríd an modúl, cuirtear foghlaim agus eispéiris na scoláirí chun cinn i gcuraclam Drámaíochta na Bunscoile agus sa taithí a fhaigheann siad ar an tsraith shóisearach, agus tógtar air sin. Tríd an drámaíocht, tacaítear le príomhscileanna ón tsraith shóisearach a fhorbairt agus a chur chun cinn, príomhscileanna a bhaineann le féinbhainistiú, le bheith ag fanacht folláin, le cumarsáid a dhéanamh, le bheith cruthaitheach, le bheith ag obair le daoine eile agus le heolas agus smaointeoireacht a bhainistiú. Tríd an drámaíocht, cuirtear forbairt agus foghlaim chun cinn freisin i réimsí amhail litearthacht, uimhearthacht, teanga, comhordú luaile, soghluaisteacht agus scileanna fóillíochta.

Tá sé d'aidhm ag an drámaíocht sa tsraith shinsearach tógáil ar scileanna féinléirithe, cumarsáideacha, idirphearsanta agus inphearsanta scoláirí agus neamhspleáchas níos mó a chur chun cinn, chomh maith le braistint gaisce agus muiníne a sholáthar na scoláirí ina gcuid foghlama. Tugtar deiseanna do na scoláirí a léiriú conas is féidir an fhoghlaim a fhaightear anseo a bheith nasctha leis an bhfoghlaim roimhe seo, le modúil agus réimsí curaclaim eile sa tsraith shinsearach, le gníomhaíochtaí na scoile i gcoitinne agus leis an saol lasmuigh den scoil, agus a gcuid foghlama á cur i bhfeidhm i réimsí amhail Litearthacht, a réimse sainspéise, Cumarsáid agus Litearthacht, Uimhearthacht, Corpoideachas, Amharc-ealaín, Ceol agus Cúram Pearsanta. Tá an méid sin ina chuidiú chun foghlaim a neartú agus inniúlacht na scoláirí a chur chun cinn chun cumarsáid a dhéanamh, idirghníomhú, bheith cruthaitheach, iad féin a chur in iúl, a gcuid mothúchán agus smaointe, peirspictíochtaí agus cruinneshamhail daoine eile a fhiosrú ar bhealaí éagsúla. Tríd sin tacaítear leis na scoláirí lasmuigh den scoil de réir mar a aistríonn siad chuig saol na ngairmeacha, an staidéir nó seirbhísí breise lasmuigh den scoil.

Teagasc agus foghlaim

Scáth-théarma is ea an Drámaíocht le haghaidh réimse eispéireas agus gníomhaíochtaí foghlama lena n-áirítear mím, tobchumadóireacht, rólimirt, aisteoireacht a dhéanamh ar sheichimh ó dhrámaí (réamhscriptithe nó neamhscriptithe), scannáin nó ceoldrámaí agus tabhairt faoi chluichí drámaíochta, cleachtaí gluaiseachta, scéalta grinn a insint, scéalta a insint nó smaoineamh a chur in iúl.

Is féidir go dtógfaidh sé am scileanna a bhaineann le drámaíocht a fhorbairt. Is féidir le drámaíocht a bheith i bhfoirm seisiúin ghairide inar féidir leis na scoláirí scéal grinn a insint, scéal a roinnt nó cluichí a imirt amhail searáidí. Is féidir leis na scoláirí tabhairt faoi sheichimh nó drámaí níos faide agus beidh gá le méid níos faide ama chuige sin. De réir a chéile, forbróidh siad scileanna cumarsáide, gluaiseachta agus samhlaíochta. Is féidir leis na scoláirí fiosrú a dhéanamh ar ghnásanna bunúsacha na drámaíochta freisin, cuir i gcás prapaí, fuaim, ceol agus treoracha stáitse, suíomh, carachtar agus plota, agus ar an gcaoi a gcuireann siad le saothar drámaíochta.

Ba cheart a mholadh do na scoláirí a rogha cineál drámaíochta agus róil dhifriúla a fhiosrú. Ar na róil is féidir an méid seo a leanas a áireamh, ach níl siad teoranta dó: dearthóir seit, cúntóir feistis, gruaige, smididh, prapaí, stiúrthóir, aisteoir agus duine den lucht féachana. Ba cheart na scoláirí a spreagadh chun tabhairt faoi ghníomhaíochtaí tobchumadóireachta, inár féidir leo seiteanna spontáineacha a chruthú bunaithe ar phrapaí, leideanna nó cásanna. Is féidir leis na scoláirí seiteanna scríofa agus dialóga a chleachtadh agus a léiriú nó tabhairt faoin léiriú i gcleachtaí uile-ranga amhail seanchas. Is féidir leo tabhairt faoi na gníomhaíochtaí sin i suíomhanna grúpa níos lú freisin, d'fhonn léiriú i ngrúpa nó ar bhonn indibhidiúil.

Trí theicnící léirithe éagsúla a mhúineadh do na scoláirí go sonrach amhail fuaim, modhnú gothaí, comharthaíocht choirp agus gothaí gnúise chun mothúcháin agus insintí a chur in iúl go héifeachtach, is féidir leis na scoláirí a scileanna briathartha agus neamhbhriathartha cumarsáide agus gluaiseachta a léiriú agus a fhorbairt. Foghlaimíonn na scoláirí trí bheith ag breathnú, ag eagrú, ag taifeadadh, ag léirmhíniú agus ag tuar. Déanfaidh siad aithris ar na scileanna sonracha a foghlaimíodh amhail ceist a chur, óráid a thabhairt, tosú ar bhreathnú sa tsúil, nó breathnú sa tsúil, agus gothaí gnúise, spás agus gluaiseacht coirp a n-úsáid chun brí a chur in iúl. Is féidir an méid sin a bhaint amach a thuilleadh trí charachtair agus próifílí carachtair a fhorbairt chun a ról a fheabhsú.

Tríd an modúl seo, soláthraítear deiseanna chun bheith ag plé le drámaíocht ar bhealach cruthaitheach agus samhlaíoch, laistigh dá scoil agus den phobal níos leithne. Tugann sé an mhúineadh do na scoláirí iad féin agus a dtuairimí a chur in iúl, agus a gcuid smaointe féin a úsáid laistigh den mhodúl seo agus trasna na foghlama uile. Is féidir leo a gcuid samhlaíochta a fhorbairt ach drámaíocht a chruthú, a bheith ag plé léi agus í a chur i láthair. Tá an méid sin ina chuidiú chun an fhoghlaim uile a neartú agus inniúlacht na scoláirí a chur chun cinn chun cumarsáid a dhéanamh, idirghníomhú, cruthú, iad féin a chur in iúl, mothúcháin agus smaointe a fhiosrú chomh maith le peirspictíochtaí agus tuairimí daoine eile a fhiosrú ar bhealaí éagsúla.

Modúl: Drámaíocht

Tuairisceoir modúil

Gheobhaidh na scoláirí taithí ar chineálacha éagsúla drámaíochta mar dhuine aonair agus laistigh de ghrúpa, agus glacfaidh siad páirt iontu. Tabharfar tacaíocht dóibh chun machnamh a dhéanamh ar a léiriú, ról dhifriúla a shainaithint i ndrámáíocht, freagairt do dhráma nó critic a dhéanamh ar dhráma. Tríd an modúl seo, tacaítear leis na scoláirí a samhlaíocht a nascadh le hábhair mhachnaimh agus mothúcháin agus tacaítear leo chun iad féin a chur in iúl trí dhrámáíocht. Foghlaimíonn na scoláirí conas a dhéantar brí a mhúnlú agus a chur in iúl. Cothaíonn na scoláirí comhbhá de réir mar a dhéanann siad staidéar ar an gcarachtar agus a shainaithníonn siad bealaí ina nascann gnéithe de dhrámáíocht le smaointe chun ciall a chruthú.

Foghlaimíonn na scoláirí faoin méid seo a leanas

Ba cheart go mbeadh sé ar chumas na scoláirí

Féinléiriú trí dhrámáíocht.

Teicnící agus scileanna drámaíochta amhail an cholainn a athrú agus a bhogadh trí chruth, méid agus luas.

Gnásanna agus coincheapa drámaíochta de réir mar a úsáideann siad fuaimeanna, focail, gothaí, gluaiseacht coirp, spás agus gothaí gnúise le níos mó smachta agus muiníne, rud a chuidíonn, dá réir sin, le tacú lena bhféinléiriú.

- a. an áit a bhféadfaidís drámaíocht a fheiceáil agus a chloisteáil ina saol a chur in iúl, mar aon le samplaí de dhrámáíocht
- b. prapaí a láimhsiú agus a láimhseáil
- c. plé a dhéanamh ar an bhfáth a bhfuil gá le prapaí don drámaíocht
- d. prapaí cuí a roghnú do phársa drámaíochta
- e. gluaiseacht a chleachtadh laistigh de spás
- f. a gcolainn a bhogadh de réir crutha, méide agus luais chun brí a chur in iúl
- g. gnásanna drámaíochta atá le húsáid i bpársa drámaíochta a shainaithint
- h. a léiriú conas a úsáidtear fuaim, gotha, glór, gluaiseacht agus spás i ndrámáíocht le dul i gcion
- i. i gcomhthéacsanna réamhscriptithe, teicnící drámaíochta a úsáid (glór, colainn, gluaiseacht, spás) chun carachtar nó giúmar a chur in iúl
- j. idirdhealú a dhéanamh idir tuineacha agus gníomhartha difriúla agus ar an gcaoi a gcuireann siad mothúcháin in iúl i ndrámáíocht
- k. úsáid a bhaint as fuaimeanna, glór nó gothaí gnúise chun a ról agus a staid a léiriú i ndrámáíocht

Foghlaimíonn na scoláirí faoin méid seo a leanas

Ba cheart go mbeadh sé ar chumas na scoláirí

Conas a scileanna drámaíochta a struchtúrá, agus úsáid á baint as gnásanna bunúsacha (m.sh., plota, prapaí) agus teicnící drámaíochta chun píosa oibre a chruthú.

Conas smaointe a fhorbairt nó a thosú iad féin nó le daoine eile chun píosa drámaíochta a phleanáil agus a fhorbairt agus conas machnamh a dhéanamh ar a ról, ról daoine eile agus léiriú drámaíochta, agus conas meastóireacht agus critic a dhéanamh ar an méid sin.

- l.** páirt a ghlacadh i bpíosa drámaíochta a chruthú agus a léiriú ar bhonn indibhidiúil agus/nó i ngrúpa
- m.** seichimh nó sleachta a chleachtadh agus a léiriú
- n.** cur le smaointe i ndrámáíocht agus iad a fhorbairt, agus úsáid á baint as taithí phearsanta agus samhlaíocht
- o.** píosa drámatúil gairid a chruthú agus a léiriú, bunaithe ar a gcuid smaointe (braite nó samhalta) féin nó spreagthaigh eile
- p.** léiriú a chonaic siad nó ar ghlac siad páirt ann a mheasúnú
- q.** smaoinemh ar ról na n-aisteoirí nó na gcarachtar eile sa phíosa drámaíochta
- r.** tobchumadóireacht a chruthú bunaithe ar a samhlaíocht, imeacht, taithí phearsanta nó radharc ceaptha
- s.** cur síos a dhéanamh ar conas a úsáidtear ceol nó rince i bpíosa drámaíochta le dul i gcion
- t.** ceol nó rince a roghnú chun píosa drámaíochta a fheabhsú agus rogha ceoil nó rince do dhrámáíocht a mhíniú.

An Roinn Oideachais
agus Óige
Department of Education
and Youth

Foilsithe mí Lúnasa 2025.